

O INTRODUCERE LA GHIDURI

Bibliotecile publice au fost întotdeauna asociate cu educația și cu dobândirea de cunoștințe, prin faptul că au oferit utilizatorilor de toate vârstele informații, resurse și medii prietenoase în care să studieze. Bibliotecile au o serie de avantaje naturale: rădăcinile lor puternice în comunitățile locale, accesul informal și deschis, tradiția în parteneriatele cu școlile și furnizarea unor servicii educaționale variate copiilor. Tot mai mult, acestea joacă sau caută să joace un rol recunoscut în „peisajul” educației permanente.

Bibliotecile publice au o misiune importantă de îndeplinit în susținerea nevoilor individuale ale celor care învață, oferind flexibilitate și alternative, ajutându-i pe oameni să continue sau să reia învățarea, permițând adulților să obțină un loc de muncă sau o calificare, influențându-i să participe la cursuri, ajutându-i pe copii să învețe și susținând școlile în vederea diversificării experiențelor copiilor.

Dacă bibliotecile publice vor reuși să devină instituții educaționale cu un rol determinant în acest domeniu, acestea trebuie să detalieze în politicile lor cultura educațională și să găsească modalități de a-și dovedi influența și de a-și măsura impactul în procesul educațional. Aceasta va presupune un efort mai mare pentru popularizarea rezultatelor inițiativelor de succes din Europa, pe lângă dezvoltarea unui cadru care să convingă factorii de decizie că bibliotecile europene au un rol important în educație și care să stabilească contribuția lor în stabilirea noilor agende educaționale.

Prin urmare, cele șase ghiduri ENTITLE urmăresc:

- Să identifice problemele de politică și practică care trebuie abordate, modele de bune practici în aceste domenii, serviciile, instrumentele și abordările educaționale din bibliotecile publice. Ghidurile se bazează pe rezultatele obținute în proiecte europene anterioare, cum sunt: PULMAN, CALIMERA și PuLLS.
- Să formuleze recomandări statelor membre și Uniunii Europene pentru susținerea și extinderea contribuției acestei părți a sectorului informal la politicile și acțiunile educației permanente.

Între altele, îndrumarea oferită de ENTITLE încearcă să furnizeze un cadru pentru compararea și exploatarea rezultatelor naționale și internaționale, mai ales a celor care vizează impactul asupra celor care se instruiesc. Acest cadru va fi util în viitor în contextul studiilor de cercetare comparative.

Ghidurile și recomandările ENTITLE sunt destinate:

- Factorilor de decizie, asociațiilor și rețelele regionale, naționale și europene din sectorul cultural și din cel educațional;
- Departamentelor educaționale și factorilor de decizie de la nivel municipal și regional;
- Managerilor de biblioteci și furnizorilor de servicii educaționale;
- Profesorilor și altor profesioniști din instituții școlare, din învățământul vocațional, din mediul de afaceri.

Datele folosite în proiectul ENTITLE provin din 12 state membre: Austria, Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Finlanda, Grecia, Ungaria, Malta, Portugalia, România, Slovenia și Marea Britanie, care au realizat diverse progrese în acest domeniu și care pot fi luate ca exemplu. Se speră ca rezultatele să poată fi aplicate și folosite în toate țările europene.

Ghidurile cuprind:

1. Strategii, politici și consiliere pentru bibliotecile publice și educația permanentă
 - Ghidul 1 prezintă strategiile și politicile existente în domeniul educației permanente.
2. Bibliotecile și contextul educației permanente
 - Ghidul 2 prezintă poziția bibliotecilor în contextul educației permanente.
3. Planificarea și organizarea serviciilor educaționale
 - Ghidul 3 analizează felul în care se dezvoltă serviciile educaționale și felul în care bibliotecile planifică noi servicii educaționale, în funcție de nevoile comunității și ale cetățenilor.
4. Asigurarea resurselor
 - Ghidul 4 se referă la personalul și la finanțarea bibliotecilor, la posibilitățile de finanțare și la competențele și aptitudinile pe care trebuie să le aibă personalul bibliotecii.
5. Evaluarea
 - Ghidul 5 prezintă modalitățile prin care bibliotecile își evaluează serviciile educaționale și își măsoară rezultatele și impactul acestor servicii.
6. Mediul educațional
 - Ghidul 6 descrie atât mediul educațional fizic, cât și cel virtual din biblioteci.

Ghidurile au la bază o structură comună și cuprind aceste secțiuni:

- O introducere intitulată „Evaluarea situației actuale”
 - Aceasta analizează „care este motivația?”, „de ce este important acest subiect?” și evidențiază cele mai importante aspecte ale subiectului abordat.
- Concluzii și recomandări
 - Aceasta cuprinde concluziile care pot fi formulate și recomandările care pot fi făcute, pe baza concluziilor, pentru personalul de bibliotecă și pentru factorii de decizie.
- O secțiune despre bunele practici
- O secțiune cu referințe și link-uri către sursele folosite la elaborarea ghidurilor și către recomandări de lectură suplimentară.

Glosarul ENTITLE

Alfabetizarea digitală

Alfabetizarea digitală implică folosirea cu încredere a Tehnologiei Societății Informaționale (TSI) în desfășurarea activității, în timpul liber și în comunicare. Aceasta se bazează pe aptitudini TIC de bază: folosirea calculatoarelor pentru regăsirea, evaluarea, stocarea, producerea, prezentarea informațiilor, pentru schimbul de informații și pentru comunicarea în cadrul rețelelor de colaborare de pe Internet.

Alfabetizarea digitală cuprinde hardware și software, Internet, telefoane mobile, PDA-uri și alte dispozitive digitale. O persoană care își folosește aceste aptitudini în interacțiunea cu societatea poate fi considerat un cetățean alfabetizat digital.

Excluderea socială

Excluderea socială se referă la lipsa implicării în societate și subliniază natura multidimensională, multi-stratificată și dinamică a problemei. Definițiile conceptului emană din perspectivele ideologice diverse, dar majoritatea au ca trăsături comune:

- (1) Lipsa participării. Protagonistii sunt în dezacord asupra aspectelor sociale importante și asupra cauzelor neparticipării. Majoritatea sunt de acord că excluderea poate fi măsurată, din moment ce indivizii se pot implica mai mult sau mai puțin, și că aceasta este relativă, în funcție de societatea în cauză.
- (2) Multi-dimensionalitatea. Excluderea socială este în strânsă legătură cu veniturile mici, dar este mai cuprinzătoare: alte tipuri de dezavantaje, legate sau nu de veniturile mici, cum sunt șomajul și lipsa încrederii în sine, o caracterizează.
- (3) Dinamismul. Folosirea unor analize dinamice și solicitatea venită din partea factorilor de decizie de a investiga atât cauzele, cât și efectele a generat un mai mare interes asupra proceselor care duc la excludere și care pornesc din societate.
- (4) Multi-stratificarea. Deși indivizii sunt cei care suferă din cauza excluderii sociale, cauzele se regăsesc la diferite niveluri: individual, familial, comunitar și instituțional.

Educația formală

A se vedea Educația.

Educația non-formală

Educația non-formală este o formă distinctă de învățare, situată între educația formală și cea informală. Este învățarea care are loc într-un mediu educațional formal, dar care nu este recunoscută oficial. Aceasta presupune, în mod obișnuit, ateliere, cursuri comunitare, cursuri opționale, cursuri scurte sau seminarii de tip conferință. Învățarea are loc într-un cadru formal, spre exemplu în cadrul unei organizații educaționale, dar nu este recunoscută oficial printr-o curriculumă sau plan de învățământ.

Educația informală

Educația informală este semi-structurată și se desfășoară într-o varietate de locuri, cum este: studiul la domiciliu sau la locul de muncă și prin interacțiuni și relaționări zilnice între membrii societății. Pentru multe persoane, aceasta include învățarea de limbi străine, însușirea unor norme culturale și a unor maniere. Educația informală pentru tineri este un proces continuu, care de asemenea se desfășoară într-o varietate de locații, după programul de la școală, în cadrul unor programe pentru tineri și în centre comunitare.

Educația/ pregătirea formală

În sens tehnic, educația este procesul prin care societatea transmite, în mod intenționat, cunoștințele, aptitudinile și valorile sale acumulate, de la o generație la alta.

Profesorii din instituțiile educaționale direcționează educația studenților și pot să-i atragă înspre multe materii, inclusiv înspre lectură, scriere, matematică, științe și istorie. Acest proces e uneori denumit școlarizare, atunci când are în vedere numai predarea unui anumit subiect, de obicei de către profesorii din instituțiile de învățământ superior.

Instruirea vocațională

Educația vocațională sau educația și instruirea vocațională (VET), denumită și educație tehnică și profesională (CTE), îi pregătește pe cursanți pentru munci care au la bază activități manuale sau practice, de obicei non-academice și legate de o anumită ocupație sau vocație în care cursantul este implicat. Se mai folosește și termenul de educație tehnică, deoarece cursantul își însușește un anumit set de tehnici sau o anumită tehnologie.

Web 2.0

Termenul de Web 2.0 este asociat în mod frecvent cu aplicațiile web care facilitează schimbul interactiv de informații, interoperabilitatea, design-ul centrat pe utilizator și colaborarea pe Internet. Exemple de Web 2.0 sunt comunitățile bazate pe Internet, serviciile incluse, aplicațiile web, site-urile de interacțiune socială, site-urile de schimb de documente video, wiki-urile, blog-urile, mashups-urile și folksonomy-urile. Un site Web 2.0 permite utilizatorilor să interacționeze între ei sau să schimbe conținutul paginii web, în contrast cu paginile web non-interactive, unde utilizatorii pot numai vizualiza pasiv informațiile ce le sunt oferite.

Biblioteca 2.0

Biblioteca 2.0 este un model de serviciu de bibliotecă modernizat, care reflectă o tranziție în mediul biblioteconomic în ceea ce privește felul în care sunt furnizate serviciile către utilizatori. Se urmăresc în special schimbări ce vizează utilizatorii și implicarea în crearea conținutului și a comunității. Conceptul de Bibliotecă 2.0 împrumută de la Business 2.0 și Web 2.0 unele dintre filosofii de bază. Acesta cuprinde servicii online, cum e folosirea sistemelor OPAC și creșterea numărului de informații venite dinspre utilizator înspre bibliotecă.

Cu ajutorul Bibliotecii 2.0, serviciile de bibliotecă sunt actualizate constant și sunt reevaluate pentru a-i deservi mai bine pe utilizatori. Biblioteca 2.0 încearcă, de asemenea, atragerea utilizatorului de bibliotecă în elaborarea și implementarea serviciilor de bibliotecă, prin încurajarea participării și a feedback-ului.

Balanced Scorecard

Balanced Scorecard este un instrument managerial strategic ce vizează performanța, folosit la aprecierea gradului în care activitățile operaționale la scară mică sunt aliniate, în termeni de viziune și strategie, cu obiectivele mai largi.

Concentrându-se nu numai pe rezultatele financiare, dar și pe resursele operaționale, de marketing și de dezvoltare folosite pentru obținerea acestora, Balanced Scorecard oferă o viziune mai cuprinzătoare asupra organizației, care la rândul ei e utilă organizațiilor în acțiunea în interesul lor pe termen lung.

Chitalishte

Chitalishte este o instituție publică tipic bulgară care îndeplinește în același timp mai multe funcții, cum sunt acelea de: centru comunitar, bibliotecă și teatru. Mai este folosită și ca instituție educațională, unde oamenii de toate vârstele se pot înscrie la cursuri de limbi străine, de dans, muzică sau la alte cursuri. În îndeplinirea acestei funcții, poate fi comparată cu Liceele Folclorice din Nordul Europei.

TCI

Tehnologia informației și comunicării

LLL

Educația permanentă

ONG-uri

Organizații non-guvernamentale